DOMSTOLENS DOM

18. juni 2002 *

I sag C-242/00,

Forbundsrepublikken Tyskland ved W.-D. Plessing, som befuldmægtiget, bistået af Rechtsanwalt R.M. Bierwagen,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved K.-D. Borchardt og J. Macdonald Flett, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2001/272/EF af 14. marts 2000 om ny afgrænsning af støtteberettigede områder i henhold til »Gemeinschaftsaufgabe«, »Forbedring af den regionale økonomiske struktur« i Tyskland for perioden 1. januar 2000 til 31. december 2003 — Vesttyskland og Berlin (EFT 2001 L 97, s. 27),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene P. Jann, F. Macken og N. Colneric samt dommerne C. Gulmann, D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet (refererende dommer), M. Wathelet, R. Schintgen, V. Skouris og C.W.A. Timmermans,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 22. januar 2002,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 12. marts 2002,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 16. juni 2000 har Forbundsrepublikken Tyskland i henhold til artikel 230 EF nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2001/272/EF af 14. marts 2000 om ny

afgrænsning af støtteberettigede områder i henhold til »Gemeinschaftsaufgabe«, »Forbedring af den regionale økonomiske struktur« i Tyskland for perioden 1. januar 2000 til 31. december 2003 — Vesttyskland og Berlin (EFT 2001 L 97, s. 27, herefter »den anfægtede beslutning«), for så vidt Kommissionen heri fastslog, at regional støtte alene var forenelig med fællesmarkedet, såfremt den blev ydet regioner, der omfattede 17,73% af den tyske befolkning.

Fællesskabsbestemmelserne

2 EF-traktatens artikel 92 (efter ændring nu artikel 87 EF) vedrører statsstøtte. Bestemmelsen fastsætter i stk. 3, litra a), og litra c), første sætning, hvis ordlyd er identisk med artikel 87, stk. 3, litra a) og c), EF, følgende:

»Som forenelige med fællesmarkedet kan betragtes:

a) støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse

[...]

c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.«

3 EF-traktatens artikel 93 (efter ændring nu artikel 88 EF) bestemmer i stk. 1, hvis ordlyd er identisk med artikel 88, stk. 1, EF, følgende:

»Kommissionen foretager sammen med medlemsstaterne en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater. Den foreslår dem sådanne foranstaltninger, som fællesmarkedets funktion eller gradvise udvikling kræver.«

4 Kommissionen vedtog den 16. december 1997 retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte (EFT 1998 C 74, s. 9, herefter »retningslinjer for statsstøtte«), som var udarbejdet i samarbejde med medlemsstaterne. I bilag III til disse retningslinjer angives metoden til bestemmelse af loftet over den befolkningsandel, hvortil der kan ydes statsstøtte med regionalt sigte.

5 Kommissionen fastsætter på fællesskabsplan et samlet loft for den andel af befolkningen, som omfattes af denne støtte, og loftet fordeles senere mellem medlemsstaterne. Der fastsættes således en maksimal støtteberettiget andel af befolkning i hver medlemsstat.

6 Under dette fællesskabsloft falder uden videre, jf. traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), alle områder, der svarer til en geografisk enhed på II-niveau i

nomenklaturen for statistiske territoriale enheder (herefter »NUTS«), som har et bruttonationalprodukt (herefter »BNP«) pr. indbygger målt i købekraftstandard (herefter »KKS«), der ikke overskrider 75% af fællesskabsgennemsnittet.

7 Det samlede indbyggertal, som er støtteberettiget i henhold til artikel 92, stk. 3, litra c), fremkommer ved, at befolkningen i de regioner, der er støtteberettigede efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), trækkes fra det samlede loft for hele Fællesskabet. Det fordeles derefter mellem de forskellige medlemsstater på grundlag af den relative socioøkonomiske situation i regionerne i hver medlemsstat, vurderet i en EF-sammenhæng.

8 Fordelingen af den del af befolkningen, som er støtteberettiget efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), foretages på følgende måde: En første fordelingsnøgle gør det muligt for hver enkelt NUTS-III-region for en treårig periode og på grundlag af statistiske oplysninger fra Eurostat vedrørende arbejdsløshedsprocenten og BNP/KKS pr. indbygger at beregne den fastslåede forskel i forhold til disse indikatorers basistærskelværdi fastlagt i Fællesskabet, nemlig 115 for arbejdsløsheden og 85 for BNP. Herved kan der tages hensyn til områder, som udviser en betydelig forskel i forhold til en af de to basistærskler. Alle de regioner i medlemsstaterne, som ikke er regionalt støtteberettigede efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), men som opfylder nævnte betingelser, sammenlægges, hvilket gør det muligt at fastsætte hver enkelt medlemsstats andel af den samlede EU-befolkning.

9 Det bemærkes dog, at de således fremkomne resultater korrigeres »om nødvendigt« for at imødekomme følgende hensyn: at garantere hver medlemsstat, at den befolkning, der støttes efter artikel 92, stk. 3, litra c), mindst er lig med 15% og ikke overstiger 50% af medlemsstatens befolkning, der ikke omfattes af undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra a); dernæst at sikre, at alle regioner, som taber deres litra a)-status samt tyndt befolkede områder omfattes af bestemmelsen i litra c); og endelig at sikre, at reduktionen af den samlede dækning i henhold til bestemmelsens litra a) og c) begrænses til 25%.

10 Anvendelsen af disse korrektioner kan indebære, at det befolkningsloft, der er fastsat til hver medlemsstat, forhøjes, hvilket medfører senere justeringer mellem staterne med henblik på, at det tidligere fastsatte samlede befolkningsloft på fællesskabsplan ikke overstiges.

Faktiske omstændigheder

11 Ved beslutning af 16. december 1997, altså dagen for vedtagelsen af retningslinjerne for statsstøtte, fastsatte Kommissionen befolkningslofterne for statsstøtte med regionalt sigte for årene 2000-2006 til 42,7% af fællesskabsbefolkningen [19,88% i henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og 22,9% efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra c)], i stedet for tidligere 46,7% [22,7% efter bestemmelsens litra a) og 24% efter bestemmelsens litra c)].

12 Denne nedsættelse var begrundet i, at visse regioners sociale og økonomiske situationer var forbedret, hvorved de ikke længere var støtteberettigede i henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), samt i, at Kommissionen ønskede at indføre snævrere rammer for støtte, der kunne omfattes af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), således at denne støtte blev koncentreret til regioner, hvor der var konstateret de største vanskeligheder med henblik på at sikre, at denne støtte ikke virkede til skade for samhandelen inden for Fællesskabet, samtidig med, at støttens effektivitet og sammenhæng i forhold til strukturfondene blev bevaret. Fællesskabets mulige udvidelse i tidsrummet 2000-2006 blev også angivet som grund til at foretage nedsættelsen.

13 Beslutningen af 16. december 1997 om fastsættelse af loftet for dækning blev meddelt Forbundsrepublikken Tyskland ved skrivelse af 24. februar 1998, hvori Kommissionen også angav, at 35,7% af den tyske befolkning kunne få støtte med regionalt sigte i henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, nemlig 17,4% efter

bestemmelsens litra a), og 18,3% efter bestemmelsens litra c). Kommissionen anmodede i samme skrivelse Forbundsrepublikken Tyskland, som den havde gjort det for de øvrige medlemsstater, om at tilpasse sine nationale lovbestemmelser vedrørende regional støtte med henblik på at gøre dem forenelige med retningslinjerne for regional støtte fra den 1. januar 2000, samt om inden den 31. marts 1999 at tilstille Kommissionen kortet over de regioner, der var støtteberettigede pr. 1. januar 2000, og underrette den om støttens størrelse og den samlede støttesats for hver støtteberettiget region.

14 Den tyske regering godkendte ved skrivelse af 23. april 1998 delvis disse foranstaltninger, som Kommissionen havde foreslået i henhold til traktatens artikel 93, stk. 1, men bestred formelt metoden for beregningen af befolkningsloftet i de støtteberettigede regioner.

15 Den tyske regering, der var klar over, at der kunne indledes en formel undersøgelsesprocedure og, at den ikke uden Kommissionens godkendelse på daværende tidspunkt kunne yde nogen regional støtte, godkendte ved skrivelse af 24. august 1998 den foranstaltning, der bestod i en tilpasning den 31. december 1999 af de eksisterende støtteordninger, men bestred samtidig den metode, der var anvendt ved fastsættelsen af loftet for de støtteberettigede regioner.

16 Ved en ny skrivelse af 30. december 1998 meddelte Kommissionen Forbundsrepublikken Tyskland, at det nye loft pr. 16. december 1998 for denne medlemsstat nu var fastsat til 34,9% af dens befolkning, nemlig 17,3% efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og 17,6% efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Det fremgik af tillæg A til nævnte skrivelse, at Kommissionen oprindeligt havde fastsat det sidstnævnte tal til 23,4%, og at nedsættelsen beroede på justeringer, der var foretaget til fordel for andre medlemsstater.

17 Den 21. januar 1999 blev der i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* offentliggjort et dokument fra Kommissionen med overskriften »De nationale lofter over regionalstøttedækningen i henhold til undtagelsesbestemmelser i traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c), i årene 2000-2006«, hvori der var fastsat et loft på 34,9% for Tyskland (EFT C 16, s. 5). Det blev i dette dokument angivet, at nævnte lofter var fastsat »i henhold til bestemmelserne i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte«.

18 Ved skrivelse af 30. marts 1999 tilstillede den tyske regering Kommissionen forslaget til det regionale støttekort, som indeholdt regioner, der udgjorde 17,6% af den tyske befolkning efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og 23,4% efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra c) (i delstaterne i Vesttyskland og i Berlin).

19 Kommissionen fastslog ved skrivelse af 17. august 1999, at de indgivne forslag vedrørende regionerne, som var omfattet af traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), var forenelige med fællesmarkedet, men fremsatte indsigelser og indledte undersøgelsesproceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, for de regioner, der var omfattet af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), med hensyn til deres omfang og flere særlige forhold, der var forbundet med støtteforslagene i delstaterne i Vesttyskland og i Berlin.

20 Kommissionen accepterede ved udgangen af året 1999 efter flere brevvekslinger og under hensyn til Forbundsrepublikken Tysklands modstand at overveje at afslutte undersøgelsesproceduren vedrørende en del af regionerne, der var omfattet af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og som udgjorde 17,7% af den tyske befolkning, under hensyn til, at denne procent lå tæt på den,

Kommissionen havde fastsat i sin skrivelse af 30. december 1998. Dette forudsatte dog en præcis afgrænsning af de pågældende regioner, snævrere end den, som Forbundsrepublikken Tyskland havde tilsigtet, eftersom 5,7% af befolkningen herved ville blive udelukket, og at Forbundsrepublikken Tyskland tog hensyn til visse krav fra Kommissionen vedrørende fastsættelsen af den geografiske enhed af de foreslåede områder.

21 Den tyske regering underrettede den 2. februar 2000 Kommissionen om den fremskredne behandling af disse nødvendige foranstaltninger og anmeldte en liste over regioner, der udgjorde 17,73% af den tyske befolkning, men bekræftede, at den fastholdt sin juridiske vurdering vedrørende procentsatsen på 23,4%.

22 Den anfægtede beslutning af 14. marts 2000 blev truffet på grundlag af sidstnævnte forhold. Beslutningens artikel 1 bestemmer følgende: »Regionalstøttekortet for perioden 1. januar 2000 til 31. december 2003 vedrørende de områder, der er støtteberettigede i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), er foreneligt med fællesmarkedet med forbehold af de i artikel 2 nævnte betingelser«. Beslutningens artikel 2 bestemmer bl.a.: »Tyskland træffer foranstaltninger på nationalt plan, som klart afgrænser de områder, der er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), fra de områder, der er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og som klart præciserer, at det kun er disse områder, der er berettiget til regional støtte i medfør af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte.«

Formaliteten

23 Kommissionen har i svarskriftet principalt påstået sagen afvist. Kommissionen mener, at søgsmålet, hvorved Forbundsrepublikken Tyskland hovedsagelig tilsigter at anfægte størrelsen af det befolkningsloft, der er omfattet af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), må afvises af to grunde.

24 Kommissionen har først anført, at den anfægtede beslutning, hvorved den liste over regioner, som Forbundsrepublikken Tyskland anmeldte den 2. februar 2000, blev erklæret forenelig med fællesmarkedet, reelt udgør en beslutning, der er begunstigende for denne medlemsstat, og derfor ikke kan udgøre et klagepunkt. Søgsmålet er derfor uden genstand.

25 Kommissionen har dernæst og subsidiært anført, at den anfægtede beslutning må anses for en stiltiende afvisning af en yderligere ansøgning fra Forbundsrepublikken Tyskland om at medregne yderligere 5,67% af befolkningen. Denne del af den anfægtede beslutning bekræfter alene Kommissionens tidligere beslutning om fastsættelse af lofterne for dækningen, som blev truffet den 16. december 1997 og ajourført den 16. december 1998, og som ikke er blevet bestridt, hvorfor den altså er blevet endelig. Nærværende søgsmål er derfor for sent anlagt.

26 Undersøgelsen af denne formalitetsindsigelse indebærer, at Domstolen træffer afgørelse vedrørende den nøjagtige karakter og rækkevidden af den anfægtede beslutning.

27 Det bemærkes indledningsvis, at Kommissionen under udøvelse af de beføjelser, den råder over i henhold til artikel 87 EF og 88 EF, kan udstede retningslinjer, hvis formål er at angive, hvorledes Kommissionen i henhold til disse traktatbestemmelser tilsigter at udøve sin skønsbeføjelse med henblik på ny støtte eller over for eksisterende støtteordninger.

28 Når retningslinjerne er udstedt på grundlag af artikel 88, stk. 1, EF omfattes de af det faste og regelmæssige samarbejde, hvorunder Kommissionen sammen med medlemsstaterne foretager en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater, og foreslår dem sådanne foranstaltninger, som fællesmarkedets funktion eller gradvise udvikling kræver (dom af 15.10.1996, sag C-311/94, IJssel-Vliet, Sml. I, s. 5023, præmis 36 og 37, og af 5.10.2000, sag

C-288/96, Tyskland mod Kommissionen, Sml. I, s. 8237, præmis 62-65). Når forslagene vedrørende sådanne foranstaltninger er blevet accepteret af en medlemsstat, er de bindende over for denne medlemsstat (Ijssel-Vliet-dommen, præmis 42 og 43).

29 Det bemærkes endvidere, at fællesskabslovgiver har taget hensyn til de principper, som er fastslået i de nævnte domme, idet der i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EFT L 83, s. 1) er blevet optaget en artikel 19, stk. 1, der lyder således: »Hvis den pågældende medlemsstat accepterer de foreslåede foranstaltninger og underretter Kommissionen herom, tager Kommissionen dette til efterretning og underretter medlemsstaten herom. Medlemsstaten er bundet af sin beslutning om at acceptere at gennemføre passende foranstaltninger.«

30 Den 16. december 1997 vedtog Kommissionen retningslinjer for statsstøtte ved »sådanne foranstaltninger« som omhandlet i traktatens artikel 93, stk. 1. Samme dag fastsatte Kommissionen i en særlig beslutning lofterne for dækning af statsstøtte med regionalt sigte som befolkningsandel for hele Fællesskabet og for hver medlemsstat med hensyn til tidsrummet 2000-2006. Nævnte retningslinjer og indholdet af nævnte beslutning blev meddelt Forbundsrepublikken Tyskland ved skrivelse af 24. februar 1998 med henblik på at give denne medlemsstat mulighed for at indlede en undersøgelse af de eksisterende støtteordninger og foreslå Kommissionen et regionalt støttekort, der fra den 1. januar 2000 tog hensyn til de nye lofter. Det støtteloft, der var fastsat for Forbundsrepublikken Tyskland og for de øvrige medlemsstater, blev ajourført den 16. december 1998, således at fordelingsbetingelserne for støtte i tidsrummet 2000-2006 hviler på de seneste statistiske oplysninger. Lofterne for medlemsstaterne blev først endeligt fastsat ved denne ajourføring. Lofterne blev meddelt medlemsstaterne ved skrivelse af 30. december 1998 og offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* den 21. januar 1999. Medlemsstaterne måtte følgelig tilpasse indholdet af deres forslag herefter, og Forbundsrepublikken Tyskland kunne den 30. marts

1999 anmelde sine forslag til støtte med regionalt sigte med angivelse af deres størrelse og geografiske udstrækning.

31 Kommissionen har anført, at beslutningen af 16. december 1997 om støtteloftet, og beslutningen af 30. december 1998 om ajourføring er selvstændige juridiske beslutninger, som derfor ikke henhører under »sådanne foranstaltninger«, som omhandlet i traktatens artikel 93, stk. 1. Beslutningerne er truffet i henhold til retningslinjerne om statsstøtte med regionalt sigte, men er forskellige herfra, idet de er baseret på Kommissionens skønsbeføjelser med hensyn til foreneligheden af faste støtteordninger med fællesmarkedet. Modsat de nævnte retningslinjer, som henhører under samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaterne, afhænger beslutningernes bindende karakter ikke af medlemsstaternes accept.

32 Forbundsrepublikken Tyskland har anført, at beslutningerne kun var forberedende og foreløbige. Da de er omfattet af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, havde den tyske regering konsekvent taget forbehold for deres anvendelse, hvorfor de ikke i sig selv har kunnet anses for bindende.

33 Det bemærkes hertil, at de nævnte »beslutninger« udgjorde et nødvendigt supplement til retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, skønt de materielt var forskellige herfra, og at den anden af beslutningerne blev truffet omtrent et år efter. Forbundsrepublikken Tyskland blev først bekendt med Kommissionens kriterium, nemlig loftet for den støtteberettigede befolkningsandel, som var angivet i nævnte retningslinjer, på det tidspunkt, hvor denne befolkningsandel blev meddelt Forbundsrepublikken Tyskland ved skrivelse af 30. december 1998. Først ved modtagelsen af denne skrivelse og dens tillæg A, som angiver beregningsmetoden for støttelofterne og navnlig, virkningen af »korrektionerne« i bilag III til nævnte retningslinjer, blev denne medlemsstat bekendt med retningslinjernes reelle rækkevidde over for den, og først da kunne den forberede anmeldelsen af kortet over støtteberettigede regioner.

34 Desuden bemærkes, at der ikke forud for de nævnte »beslutninger«, hvilket Kommissionen selv har erkendt, blev gennemført nogen formel vedtagelsesprocedure. Formålet med beslutningerne var i virkeligheden ikke at vurdere, om støtteforanstaltninger, der allerede var anmeldt til Kommissionen, kunne forenes med fællesmarkedet. Beslutningerne udgør en etape i den procedure, hvorved de almindelige betingelser for en fællesskabsundersøgelse af støtteordninger med regionalt sigte skal fastsættes.

35 Under disse omstændigheder må de nævnte »beslutninger« anses for at udgøre en del af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte og er derfor kun bindende, såfremt de er blevet accepteret af medlemsstaterne (jf. Ijssel-Vliet-dommen, præmis 42 og 43).

36 Det fremgår imidlertid af den samlede brevveksling mellem Kommissionen og den tyske regering i denne sag, bl.a. den tyske regerings skrivelse af 23. april og 24. august 1998, at Forbundsrepublikken Tyskland konsekvent har taget forbehold med hensyn til beregningsmetoden og størrelsen af det for denne medlemsstat fastsatte støtteloft. Forbundsrepublikken Tyskland bestred et loft på 17,7% af dens befolkning og anmeldte den 30. marts 1999 til Kommissionen et regionalt støttekort, der udgjorde 23,4% af dets befolkning. Denne protest blev gentaget under forhandlingerne den 12. november og 2. december 1999 mellem Kommissionens repræsentanter og det tyske finansministerium og senere bekræftet ved den tyske regerings skrivelse af 2. februar 2000. Følgelig var den del af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, som vedrører beregningsmetoden for støtteloftet og den på grundlag heraf fastsatte procent, ikke i sig selv direkte bindende over for Forbundsrepublikken Tyskland.

37 Modsat det af Kommissionen anførte, er det den første beslutning, som er bindende over for Tyskland, altså den beslutning, der er anfægtet under nærværende søgsmål, og hvorved Kommissionen erklærede et regionalt støttekort, omfattende 17,7% af den tyske befolkning, for forenelig med fællesmarkedet, og ikke de foreløbige beslutninger af 16. december 1997 og 30. december 1998.

38 På dette grundlag kan der ikke gives Kommissionen medhold i dens formalitetsindsigelse, som er støttet på, at søgsmålet er anlagt til prøvelse af en beslutning, der bekræfter Kommissionens tidligere retsakter, der er blevet endelige, idet de ikke er blevet anfægtet af Forbundsrepublikken Tyskland.

39 Kommissionen har dog anført, at søgsmålet må afvises af en anden grund, nemlig fordi der med søgsmålet tilsigtes annullation af en beslutning, hvorved Kommissionen erklærede den anmeldte liste over regioner af 2. februar 2000 for forenelig med Fællesskabet, hvorfor beslutningen ikke var bebyrdende for Forbundsrepublikken Tyskland. Den tyske regering har hertil anført, at den under hele undersøgelsesproceduren har fastholdt sin oprindelige anmeldelse af 30. marts 1999, som indeholdt et regionalt støttekort omfattende 23,4% af den tyske befolkning, hvorfor den anfægtede beslutning, hvori Kommissionen erklærer et regionalt støttekort på alene 17,73% af befolkningen forenelig med fællesmarkedet, forudsætningsvis afviser nævnte anmeldelse og derfor nødvendigvis er ugunstig.

40 Det bemærkes først, at den anfægtede beslutning, som Kommissionen har anført, reelt er baseret på den liste over regioner, som den tyske regering tilstillede Kommissionen den 2. februar 2000.

41 I den anfægtede beslutnings 15. betragtning anføres følgende: »Under proceduren fremlagde Tyskland den 2. februar 2000 en oversigt over 41 arbejdsmarkedsregioner inklusive byen Berlin« og »[m]ed 14 546 097 indbyggere tegner disse regioner sig for 17,7% af den samlede befolkning [...] og klassificeres af Tyskland som områder med førsteprioritet i regionalpolitisk henseende«. 35. betragtning lyder således: »Tysklands ændrede anmeldelse af 2. februar 2000 vedrørende områder, der er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)«. 49. betragtning angiver følgende: »For at bringe anmeldelsen i overensstemmelse med retningslinjerne fremsendte Tyskland under proceduren en oversigt over områder, som blev reduceret til det befolkningsloft, der er fastsat af Kommissionen«. I 50.

betragtning tilføjes følgende: »[...] Tyskland råder [...] over et befolkningsloft på 17,7% for støtteberettigede områder [...] og kan [...] erklæres forenelige med fællesmarkedet.« Den anfægtede beslutnings konklusion, som er anført i nærværende doms præmis 22, vedrører altså de oplysninger, som Kommissionen rådede over den 2. februar 2000, og Kommissionen anerkender heri, at det regionale støttekort, som var ændret på dette tidspunkt, var foreneligt med fællesmarkedet.

42 Det bemærkes dernæst, at den omstændighed, som hævdet af Forbundsrepublikken Tyskland, at den anmeldte oversigt den 30. marts 1999 kun kunne ændres ved en afgørelse fra planlægningskomitéen Bund-Länder, som endnu ikke var truffet den 2. februar 2000, er irrelevant for rækkevidden af den anfægtede beslutning.

43 Det fremgår nemlig af sagens akter, at Forbundsrepublikken Tyskland, efter at have opretholdt sin oprindelige anmeldelse i skrivelserne af 17. september og 4. oktober 1999, under forhandlingerne ved udløbet af året 1999 med Kommissionens tjenestegrene selv foreslog denne at tilsende den en ændret oversigt over regioner, der repræsenterede 17,7% af den tyske befolkning. Den tyske regering ønskede på denne måde at opnå en beslutning, der kendte dens første liste forenelig med traktaten, samtidig med at den forbeholdt sig ret til senere at foreslå yderligere en oversigt, der oversteg loftet på 17,7%. Det angives i øvrigt i skrivelsen af 2. februar 2000, at det forelagte forslag »foreløbigt« vedrører en liste over regioner udarbejdet under hensyntagen til dette loft. Som Kommissionen har anført, risikerede Forbundsrepublikken Tyskland, såfremt den ikke havde forelagt dette nye forslag, at Kommissionen ville træffe en beslutning, hvorefter hele regionalkortet over 23,4% af befolkningen ville blive erklæret uforeneligt med fællesmarkedet, således at Kommissionen ikke selv ville have kunnet fastsætte rækkefølgen af de regionale interventioner under overholdelse af loftet, således som dette fremgik af retningslinjerne for støtte med regionalt støtte. Den tyske regering kan derfor ikke med føje hævde, at dens anmodning om støtteloftet indtil vedtagelsen af den anfægtede beslutning fortsat havde samme indhold som anmeldelsen af 30. marts 1999.

44 Eftersom Kommissionen aldrig hverken i retsakterne af 16. december 1997 og 30. december 1999, der ikke var bindende, eller i den anfægtede beslutning havde taget stilling til Forbundsrepublikken Tysklands oprindelige anmodning om at kunne yde støtte til regioner, der udgjorde 23,4% af dens befolkning, kunne denne medlemsstat stadig anmelde en supplerende liste over regioner, der udgør 5,67% af dens befolkning. Kommissionen måtte da undersøge dette forslags forenelighed med traktaten.

45 Følgelig fremgår det såvel af indholdet af den anfægtede beslutning, som af den sammenhæng, den er truffet i, at den hverken havde til formål eller til virkning forudsætningsvis at afslå en anmodning fra Forbundsrepublikken Tyskland om en supplerende liste over regioner, der udgjorde 5,67% af dens befolkning.

46 Under disse betingelser må søgsmålet til prøvelse af denne beslutning, som ikke i sig selv er ugunstig for Forbundsrepublikken Tyskland, og som derfor ikke er bebyrdende for den, afvises.

Sagens omkostninger

47 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Forbundsrepublikken Tyskland tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Forbundsrepublikken Tyskland har tabt sagen, bør det pålægges den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Forbundsrepublikken Tyskland betaler sagens omkostninger.**

Rodríguez Iglesias	Jann	Macken
Colneric	Gulmann	Edward
Puissochet	Wathelet	Schintgen
Skouris		Timmermans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 18. juni 2002.

R. Grass — G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær — Præsident